

کنفرانس وزرای تعاون کشورهای آسیایی، گذشته، حال و آینده

در مورد Rabo Bank کشور هلند گفتنی است که بانک مزبور بیش از یکصد سال قدمت دارد و یکی از سه بانک اصلی کشور هلند است که به شیوه تعاونی اداره می‌شود و بیش از ۴۵۰ شعبه بانک را در سطح کشور هلند پوشش می‌دهد و این بانک مهم تعاونی، که بیش از ۴۰۰۰۰ نفر پرسنل دارد، نیازهای مالی ۹۰ درصد کشاورزان هلند و نیز تعاونی‌های کشاورزی را پاسخگو می‌باشد و علاوه بر داخل هلند در سایر نقاط جهان نیز تسهیلات اعتباری در اختیار تعاونی‌های کشورهای مختلف قرار می‌دهد.

جعفر عسگری مدیرکل تحقیقات
و پژوهش وزارت تعاون

مقدمه:

یکی از وقایع مهم نهضت تعاون در قاره آسیا، کنفرانس وزرای تعاون کشورهای آسیایی است که معمولاً هر دو سال یک بار در یکی از کشورهای آسیایی برگزار می‌گردد و در آن سیاست‌گذاران کلی توسعه حرکت تعاون در کشورهای مورد بررسی قرار می‌گیرند. این کنفرانس که با برنامه ریزی و نظارت اتحادیه بین‌المللی تعاون برگزار می‌شود تاکنون ۴ بار برگزار

شده و پنجمین اجلاس آن در مهر ماه سال جاری در شهر پکن پایتخت کشور چین برگزار می‌گردد و قرار است آقای حاجی وزیر تعاون به اتفاق هیأتی در کنفرانس مزبور شرکت نمایند. با توجه به اهمیت بسیار این رویداد مهم، نگارنده گزارشی، ضمن مروری بر اجلاسهای قبلی و تکمیلی کنفرانس‌های مزبور و ارائه تصویری از تشکیلات و فعالیتهای اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA)، موضوعات مهم مطرح در کنفرانس آتی وزرای تعاون در کشور چین را مورد بررسی قرار داده است. به دلیل اهمیت موضوعات مطرح در این گزارش

برای اساتید، مدیران، کارشناسان و کلیه افراد شاغل در بخش تعاون ایران ماهنامه تعاون نسبت به درج آن اقدام می‌کند.
۱- اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA) و سوابق آن

اتحادیه بین‌المللی تعاون یک سازمان مستقل غیر دولتی است که با هدف ایجاد اتحاد و ارائه خدمات به تعاونی‌های جهان در ۱۸ اگوست ۱۸۹۵ در شهر لندن پایتخت کشور انگلستان تأسیس شده است. دفتر مرکزی این اتحادیه (ICA) در شهر ژنو کشور سوئیس قرار گرفته و بیش از ۹۰ کشور در آن عضویت دارند. اتحادیه مزبور

دارای پنج دفتر منطقه‌ای در قاره‌های مختلف جهان می‌باشد که بیش از ۲۲۰ سازمان تعاونی و ۴ سازمان بین‌المللی در عضویت آنها قرار دارند. همچنین تعداد ۷۵۰ هزار شرکت تعاونی بنا بیش از ۹۰۰ میلیون نفر به عنوان اعضاء فردی در سراسر جهان در عضویت اتحادیه بین الملل تعاون قرار دارند.

ترکیب سازمانهای تعاونی عضو ICA در دنیا به شرح زیر است:

اروپا ۸۸ سازمان تعاونی، آسیا - اقیانوسیه ۶۸ سازمان تعاونی، آمریکا ۶۶ سازمان تعاونی، آفریقا ۲۱ سازمان تعاونی و مؤسسات منطقه‌ای و بین‌المللی ۷ سازمان تعاونی.

همچنین ترکیب اعضاء فردی ICA در مناطق مختلف جهان به شرح زیر است:

آسیا و اقیانوسیه ۵۲۰ میلیون نفر، آمریکا ۲۵۲ میلیون نفر، اروپا ۱۱۹ میلیون نفر و آفریقا ۱۰ میلیون نفر.

اهداف و فعالیت‌های اصلی ICA و دفاتر منطقه‌ای آن، به شرح زیر می‌باشد:

- ایجاد هماهنگی در مساعی تعاونی‌ها برای توسعه و ایجاد زمینه برای تبادل تجارب بین تعاونی‌ها.

- تدوین و اجرای پروژه‌هایی در جهت تشخیص هویت، ارائه و ارزیابی تعاونی‌ها.

- سازماندهی و برگزاری اجلاسهای سالانه برای ارتقاء فکر و مشورت بین تعاونی‌ها.

- ایجاد زمینه لازم برای برگزاری کنفرانس وزرای تعاون کشورهای عضو.

- سازمان دهی و برگزاری مجامع منطقه‌ای و تخصصی برای اعضاء و کمیته‌های زیریپ.

- گسترش و تسهیل برای توسعه منابع انسانی (HRD) تعاونی‌ها.

- ایجاد هماهنگی برای سایر اقدامات نبطو به تعاونی‌ها.

دفتر منطقه‌ای اتحادیه در آسیا برای تحقق اهداف مذکور در فوق و ارائه خدمات فنی به تعاونی‌ها در جهت توسعه نهضت تعاونی، دارای ۹ کمیته تخصصی و کمیته‌های فرعی مرتبط به شرح زیر می‌باشد:

کمیته کشاورزی، کمیته بانکداری و مالی، کمیته مصرف کنندگان، کمیته ماهیگیری، کمیته زنان و جوانان، کمیته توسعه منابع انسانی (HRD)، کمیته

بهداشت، کمیته مسکن، کمیته تحقیقات.

ضمناً کمیته‌های ارتباطات، انرژی، توریسم و کارگران مستقیماً توسط دفتر مرکزی اتحادیه هماهنگی می‌شود.

دفتر منطقه‌ای اتحادیه علاوه بر کمیته‌های مشروحه فوق دارای یک مرکز اطلاعات (CIRC) می‌باشد که در آن بیش از ۲۰۰۰۰ جلد کتاب و گزارش‌های مرتبط با تعاون برای استفاده اعضاء نگهداری می‌شود.

۲- سمینار مشورتی سنگاپور

همان طور که اشاره شد یکی از فعالیت‌های مهم ICA برگزاری کنفرانس‌های وزرای تعاون قاره آسیا می‌باشد که هر دو سال یک بار برگزار می‌شود. سمینار مشورتی اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA) با هدف بررسی و نهایی کردن موضوعات مطرح برای کنفرانس وزرای تعاون کشورهای آسیایی، که در تاریخ ۱۱ تا ۱۶ اکتبر سال ۱۹۹۹ در شهر پکن پایتخت کشور چین برگزار خواهد شد، از تاریخ ۶ تا ۱۲ جولای (۱۵ تا ۲۲ تیر) سال جاری با مدیریت و هدایت دفتر منطقه‌ای (ICA - ROAP) در هندوستان و با همکاری SNCF (اتحادیه فدرال تعاونی‌های کشور سنگاپور) در محل هتل گراندپلازا پارک زویال شهر سنگاپور برگزار شد. در این سمینار نمایندگان ۱۷ کشور آسیایی با تعداد ۷۲ نفر و ۷ سازمان بین‌المللی مرتبط با ICA با تعداد ۱۵ نفر و مجموعاً ۸۷ نفر به شرح زیر مشارکت داشتند:

الف - کشورهای آسیایی:

- (۱) بنگلادش ۵ نفر - (۲) چین ۵ نفر - (۳) فیجی ۱ نفر - (۴) هندوستان ۱۰ نفر - (۵) اندونزی ۶ نفر - (۶) مالزی ۹ نفر - (۷) نپال ۲ نفر - (۸) سنگاپور ۱۰ نفر - (۹) تایلند ۶ نفر - (۱۰) جمهوری اسلامی ایران ۲ نفر - (۱۱) ژاپن ۲ نفر - (۱۲) (فلسطین اشغالی) ۱ نفر - (۱۳) کره جنوبی ۲ نفر - (۱۴) کویت ۲ نفر - (۱۵) میانمار ۲ نفر - (۱۶) فیلیپین ۲ نفر - (۱۷) سریلانکا ۲ نفر.

ب - سازمان‌های بین‌المللی:

- (۱) سازمان عمران روستایی آسیا - آفریقا (AARRO) مستقر در دهلی نو ۱ نفر، (۲) سازمان توسعه بین‌المللی دس جاروین (DiD) مستقر در کوپک کانادا ۱ نفر، (۳) دفتر جمعیت و توسعه شهری و روستایی سازمان ملل (ESCAP) مستقر در بانکوک

۱ نفر، (۳) دفتر توسعه منطقه‌ای روستایی سازمان خوار و بار و کشاورزی (FAO) مستقر در بانکوک ۱ نفر، (۵) دفتر اطلاعات جوانان (ICFTU) مستقر در سنگاپور ۱ نفر، (۶) اتحادیه بین‌المللی تعاون - سازمان مرکزی - (ICAHO) مستقر در سوئیس ۲ نفر، (۷) دفتر منطقه‌ای اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA ROAP) مستقر در دهلی نو ۸ نفر.

خاطر نشان می‌شود که ۲۸ کشور آسیایی عضو دفتر منطقه‌ای آسیا می‌باشند که در سمینار مشورتی سنگاپور ۱۷ کشور شرکت داشتند و ۱۱ کشور استرالیا، اردن، قزاقستان، قیرقیزستان، مغولستان، پاکستان، فلسطین، ترکمنستان، ازبکستان، تونگا و ویتنام در آن حضور نیافتند. طبق اظهار مسئولین دفتر منطقه‌ای کشورهای آسیای میانه در اغلب اجلاسها و کارگاههای ICA حضور مستمر و فعال ندارند که دلایل اصلی آنها را می‌توان در مشکلات مالی و نیز عدم اشراف به زبان انگلیسی عنوان کرد.

۳- سوابق کنفرانس وزرای تعاون

کنفرانس وزرای تعاون کشورهای عضو دفتر منطقه‌ای آسیا با شرکت وزرای تعاون و با هماهنگی ICA - ROAP معمولاً هر دو سال یک بار تشکیل می‌شود. هدف اصلی این کنفرانس تبادل نظر بین وزرا و سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با تعاون و ارائه توصیه‌های لازم به منظور تهیه و تدوین قوانین و مقررات مناسب برای رشد و توسعه تعاونی‌ها و تسریع و تسهیل حرکت نهضت تعاونی در آسیا می‌باشد. تاکنون چهار کنفرانس به شرح زیر برگزار شده است:

اولین کنفرانس وزرای تعاون به تاریخ فوریه ۱۹۹۰ در شهر سیدنی استرالیا برگزار شد. پس از تبادل نظرات گوناگون در این کنفرانس، مجموعه‌ای از توصیه‌های مختلف برای توسعه تعاونی‌ها تهیه و ارائه شد که ۲۰ توصیه آن مربوط به نقش دولت‌ها، ۱۴ توصیه برای نقش سازمانهای ملی تعاونی و ۲۰ توصیه برای نقش سازمانهای تعاونی بین‌المللی می‌باشد. دومین کنفرانس وزرای تعاون منطقه آسیا و اقیانوسیه در فوریه سال ۱۹۹۲ در شهر جاکارتای کشور اندونزی برگزار شد. در این کنفرانس اقدامات انجام شده توسط

دولتها، سازمان‌های ملی و بین‌المللی تعاونی در ارتباط با توصیه‌های کنفرانس سیدنی مورد بررسی قرار گرفت و بر اساس نتایج حاصل توصیه‌های تکمیلی خطاب به کشورها و سازمان‌های داخلی و بین‌المللی ارائه شد.

سومین کنفرانس وزاری تعاون در جولای ۱۹۹۴ در شهر کلمبو پایتخت کشور سریلانکا برگزار شد. در این کنفرانس ضمن بررسی پیشرفت‌ها و اقدامات انجام شده در مورد توصیه‌های کنفرانس سیدنی و جاکارتا موضوعات مهم مشروحه زیر مورد بررسی و بحث قرار گرفت:

روابط بین دولت و تعاونی‌ها، نقش و جایگاه تعاونی‌ها در رقابت با بازار آزاد، هماهنگی‌های منطقه‌ای و کنفرانس‌های آتی وزرای تعاون، ارتباطات و تعاون بین‌المللی.

با این حال مهم‌ترین موضوع کنفرانس مزبور، چگونگی امکان رقابت تعاونی‌ها با اقتصاد آزاد و خصوصی سازی در جهان و آسیا و ادامه حیات تعاونی‌ها بود.

چهارمین کنفرانس وزرای تعاون منطقه آسیا و اقیانوسیه در ماه مارس ۱۹۹۷ در شهر چیانگ مای کشور تایلند برگزار شد. در این کنفرانس ضمن بررسی اقدامات انجام شده در کشورهای عضو در راستای توصیه‌های کنفرانس‌های قبلی، موضوع منظور نمودن اصول هفتگانه تعاون بین‌المللی (مصوب منچستر ۱۹۹۵) در قوانین و مقررات تعاونی کشورهای عضو مورد توجه جدی قرار گرفت. قبل از برگزاری این کنفرانس یک سمینار مشورتی در دسامبر ۱۹۹۶ در کشور میانمار برگزار شد و موضوعات مورد بحث در این کنفرانس را مورد بررسی کارشناسی قرار داد. حاصل مباحثات و تصمیم‌گیری‌های چهارمین کنفرانس منجر به صدور ۱۸ توصیه خطاب به ICA و تعاونی‌های عضو آن، ۷ توصیه خطاب به دولت‌ها و ۱۴ توصیه خطاب به وظایف مرتبط با آنها شد. توصیه مشخص این کنفرانس در زمینه «زنان و توسعه» و «توسعه پایدار»، خطاب به دولت‌ها و تعاونی‌ها بود که در برنامه‌های جاری و آتی آنها مورد توجه قرار گیرد.

با توجه به این که پنجمین کنفرانس وزرای تعاون آسیا در ماه اکتبر سال ۱۹۹۹ در شهر پکن کشور چین برگزار می‌شود و

در آن عملکرد کشورها و سازمان‌های تعاونی در مورد توصیه‌های چهارمین کنفرانس وزرای تعاون در تایلند مورد بررسی قرار می‌گیرد از این روی و به لحاظ استحضار و آگاهی بیشتر خوانندگان گزارش حاضر، و توصیه‌های کنفرانس چهارم به طور کامل و به شرح زیر به آگاهی می‌رسد:

الف - برای ICA و تعاونی‌های عضو آن

(۱) شناسایی سایر موجودیت (واحد) های دولتی در کشورهای عضو، که نقش کلیدی را در توسعه تعاونی‌ها دارند با توجه به نمایندگی‌های آنها در گفتگوهای آتی، (۲) جلب حمایت آژانس‌های بین‌المللی (مانند بانک آسیایی برای توسعه و بانک جهانی) برای تطبیق و پیاده شدن «سیاست تعاونی‌ها» که بایستی سهم مشترکی بر روی اصول قابل قبول تعاونی‌ها داشته باشند، (۳) ثبات بخشیدن به اصل هویت تعاونی‌ها که در کنگره سال ۱۹۹۵ ICA مورد تصویب قرار گرفته و موضوعات زیر را در بر می‌گیرد: ۱- ۲- حقایق سیاسی و بوروکراتیک منطقه، ۲- ۳- فشار رقابتی ناشی از جهانی شدن تجارت، ۳- ۳- تنوع نیازها و اثرات تکنولوژی در عملیات، ۴- ۲- رشد سریع که می‌تواند باعث فساد تدریجی ارزشها و اصول تعاونی و نیز ایجاد موفقیت دلخواه برای بازار باشد، (۴) ارتقاء توسعه پایدار تعاونی‌ها و همکاری صحیح بین دولتها و تعاونی‌ها در زمینه‌های مشروحه زیر:

۱- ۴- ارائه خدمات به اعضا، ۲- ۲- ارتقاء تحصیلات و اطلاعات اعضا، ۳- ۳- حصول به مدیریت تخصصی و کارآمد، ۴- ۲- حصول به هزینه و کیفیت هوشیارانه (آگاهانه)، ۵- ۲- منظور کردن بیانیه هویت تعاونی‌ها در قوانین و مقررات تعاونی‌ها، ۶- ۲- حمایت تعاونی‌ها در جهت افزایش توانایی‌های آنها برای مقابله با اقتصاد بازار جهانی شدن آن و دسترسی آسان به سرمایه، (۵) تهیه و تشویق کمک‌های تکنیکی (به طور نمونه از تعاونی‌های توسعه یافته) برای کشورهای عضو منطقه، اتحادیه‌های سراسری تعاونی و مراکز تربیت و آموزش تعاونی‌ها در جهت آماده سازی آنها برای مقابله با نیازهای رو به تزاید تعاونی‌ها برای توسعه، (۶) حمایت مستمر از قانون گذاری و سیاست‌های صحیح که تعاونی‌ها را

قادر می‌سازد تا به عنوان مجامع مردمی خود مختار و دموکرات به توسعه خود بپردازند و در همان حال هویت خود را حفظ کنند. نهضت‌های تعاونی بایستی روشهایی را جستجو کنند که مسایل آنها را در چارچوب روحیه تعاون و همکاری حل نماید، (۷) استفاده از حمایت کمک‌های دولت به طریقی که صفات تعاونی‌ها به عنوان واحدهای اقتصادی خودگردان و خود یار حفظ شود، (۸) استوار سازی ساختار مالی و نهادی تعاونی‌ها همزمان با حفظ انعطاف برای بسیج پتانسیل آنها و مشارکت فعال اعضا نه فقط به عنوان سهامداران غیر فعال بلکه به عنوان اعضاء مرتبط و فعال، (۹) توسعه بیشتر بنگاه‌های تعاونی در حوزه‌هایی مانند بیمه، تجارت و غیره، به طوری که اتحادیه‌های تعاونی ملی و بین‌المللی در ارتباط با اصل چهارم تعاون یعنی استقلال و عدم وابستگی تعاونی‌ها ارتقاء یابند، (۱۰) احیاء مجدد کمیته تعاونی‌های مالی و بانکی در منطقه آسیا و اقیانوسیه و بررسی امکان ایجاد بانک ناحیه‌ای تعاونی برای حمایت از واحدهای مالی موجود جهت توسعه تعاون، (۱۱) در نظر گرفتن تحصیلات و آموزش به عنوان عاملی حیاتی و استراتژیک در تثبیت توسعه ثابت تعاون.

برای این منظور بایستی یک شبکه مؤسسه‌های تعاونی و دیگر مراکز عالی ایجاد شود و نهضت تعاونی از تجارب آموزش وسیع و سیستم‌های موجود کشورهای توسعه یافته عضو استفاده نماید، (۱۲) بررسی در زمینه مالیات تعاونی‌ها و ارائه توصیه‌های مناسب مالیاتی برای تعاونی‌ها، (۱۳) شناسایی توان تغییرات استراتژیک اتحادیه‌های تعاونی در زمینه تجارت، سرمایه گذاری، انتقال تکنولوژی، پروژه‌های مشترک و اجرای یک مطالعه برای توسعه تجارت بین سازمانهای تعاونی عضو، (۱۴) توسعه و حمایت نقشی مناسب برای دولت از طریق تطبیق برنامه‌های توسعه کشور با نقش و فعالیت‌های تعاونی‌ها. برای تحقق این منظور لازم است ICA همراه با سازمان‌های تعاونی عضو و با حفظ بیانیه هویت تعاونی تحلیل لازم را انجام دهد، (۱۵) تقویت تشریک مساعی ICA با سازمان ملل و آژانس‌های مالی بین‌المللی مربوطه، (۱۶)

بنا به اعتقاد آقای رابی تولوس ریاست دفتر منطقه‌ای ICA در آسیا، تعاونیها برای توسعه خود بایستی در نظر بگیرند که:

جهانی شدن اقتصاد منتظر نمی‌ماند، الگوی مصرف بایستی تغییر کند، تغییر در ساختار اقتصادی کشورها مورد توجه قرار گیرد، در مورد ارتقاء تواناییهای مدیریت بایستی توجه شود. تعاونی‌ها مدیریت دمکراتیک را باور کنند، تعاونی‌ها به اعضا خود و کارکنان خود آموزش دهند، تعاونی‌ها اعضا خود را به عنوان بازارهای اصلی خود در نظر گیرند، تعاونی‌ها توسعه جامعه را به عنوان هدف بزرگتر در نظر گیرند، عدالت اقتصادی و جنسی در تعاونی‌ها مد نظر قرار گیرد، به جای قانون در کتاب، قانون در عمل مورد توجه قرار گیرد.

توسعه روابط با دولت، بخش خصوصی و سازمان‌های توسعه اجتماعی منتخب، (۱۷) مباحثه برای راههای ارتقاء مشارکت نهضت تعاونی اقیانوسیه در امور فعالیت‌های ICA، (۱۸) بررسی و اعمال توصیه‌های صورت گرفته در کنفرانس‌های قبلی و برای تعاون و انتشار نتایج آنها به طور دوره‌ای برای سازمان‌های عضو.

ب - برای مسئولین دولتها

(۱) تشویق و تثبیت درک مشترکی از «بیانیه هویت تعاونی» در بین مؤسسات دولتی که در توسعه تعاونی‌ها نقش کلیدی دارند، (۲) فرموله کردن قوانین و سیاستها در راستای بیانیه هویت تعاونی‌ها، (۳) تشویق سیاستهای کلان و بخشی و برنامه‌هایی که برای توسعه تعاونی‌ها حیاتی به نظر می‌رسد، (۴) از آنجایی که تعاونی‌های کشاورزی نقش مهمی در توسعه ملی دارند، لذا ICA دولتهای ملی را تشویق به پذیرش موارد زیر نماید:

۴-۱ - حمایت تعاونی‌های کشاورزی به دلیل داشتن نقش مهم در فعالیتهای تجاری - کشاورزی، ۲-۲ - اولویت دادن به تعاونی‌های کشاورزان در صنایع تجاری - کشاورزی از طریق: ۲-۱-۲ - اعطا وام‌های مناسب بر اساس امکان سنجی‌های تجاری، ۲-۲-۲ - ایجاد زیر بنا، تحقیق و توسعه و سایر پیش شرطهای تجاری - کشاورزی در حوزه عمومی، ۲-۲-۳ - واگذاری امتیاز واردات تکنولوژی به فعالیت تجاری - کشاورزی، ۲-۲-۴ - توسعه فعالیتهای آموزشی و تربیتی در زمینه تجاری - کشاورزی، ۲-۲-۵ - ایجاد شرایط قانونی برای تثبیت بازار آزاد و مناسب، ۲-۲-۶ - برقراری سیستم قیمت گذاری مناسب و منصفانه، ۲-۲-۷ - ایجاد امکان برای تعاونی‌ها برای تطبیق خود با اقتصاد بازار. (۵) این کنفرانس همچنین دولتهای ملی را به

اعمال برنامه‌های زیر تشویق می‌کند:

۱-۵ - اطمینان یافتن از این که تعاونی‌ها یا صنایع کوچک و متوسط توسط قوانین بازرگانی و صنعت تضعیف نمی‌شوند، ۲-۵ - منسوخ کردن مالیات بندی چند مرحله‌ای برای تعاونی‌ها در کشورهایی که تعاونی‌ها مشمول قانون مالیات می‌باشند، ۳-۵ - گسترش انگیزه تعاونی‌ها و اعطای امتیازاتی که به بخش خصوصی و عمومی تعلق می‌گیرد در تعاونی‌ها، ۴-۵ - تقلیل تدریجی مساعدت به تعاونی‌ها در صورتی که این کار ضروری باشد، ۵-۵ - شناسایی تعاونی‌ها به عنوان شرکای تجاری منطقه‌ای یا در نظر گرفتن مبادلات آنها، ۵-۵ - در شرایطی که صاحبان سهام تعاونی‌ها تغییر می‌کند، بایستی ارزش سهام مجدداً ارزش گذاری شود زیرا ارزش سهام در طول زمان تغییر می‌کند و این تمهیدات بایستی بر اساس قانون تعاون باشد، ۷-۵ - در کشورهایی که تعاونی‌ها مشمول قانون مالیات هستند، قبل از معافیت از مالیات، بایستی سیاستهایی اعمال گردد که قسمتی یا تمامی درآمد ناشی از مالیات‌های تعاونی‌ها، در صورت وجود، برای سرمایه گذاری در تعاونی، توسعه تعاونی‌های جدید، ارتقاء توسعه منابع انسانی در تعاونی‌ها و دیگر اهداف مشابه مصرف شود.

(۶) به تعاونی‌ها اجازه داده شود تا منابع مالی مازاد خود را در سایر کشورها سرمایه گذاری کنند به خصوص به صورت سرمایه گذاری مشترک با تعاونی‌های کشورهای مزبور، (۷) درخواست از دولت برای تخصیص بودجه از محل بودجه‌های کمکی رسانی عمرانی برای حمایت برنامه‌های توسعه ICA به منظور ارتقاء تعاونی‌ها در کشورهای در حال توسعه.

ج - جنسیت و توسعه

از تمامی دولتها در کلیه سطوح و از تعاونی‌ها خواسته می‌شود که:

(۱) کلیه قوانین و مقرراتی که سد راه مشارکت و رهبری زنان در تعاونی‌ها می‌باشد مورد شناسایی و بازنگری قرار گرفته و حذف شود، (۲) ایجاد و مهیا کردن فرصتهای آموزشی برای حصول اطمینان از این که مسائل مربوط به هر دو جنس زن و مرد توسط دولت و تعاونی‌ها به طور صحیح درک و شناخته می‌شود، (۳) استقرار بانک اطلاعات غیر متمرکز زنان و ارائه تحلیلهای لازم با همکاری ICA و سایر سازمانهای ذریع، (۴) اختصاص بودجه‌ای برای فعالیتهای زنان مانند جمع آوری اطلاعات و آموزش (به طور نمونه آموزش مدیریت زنان، برنامه‌های مشارکت زنان، کارآفرینی زنان و غیره) در جاهایی که هنوز چنین بودجه‌هایی اختصاص نیافته است، (۵) ایجاد شرایط مناسب و فعال که در آن زنان بتوانند به منابعی مانند فرصتهای بازرگانی و اعتباری در تعاونی‌ها دسترسی داشته باشند.

د - توسعه پایدار

(۱) فراخوانی و دعوت از تعاونی‌ها برای ایجاد اتحادیه‌های استراتژیک بین خودشان و مؤسسات دولتی به منظور:

۱-۱ - تسهیم و تشریح اطلاعات، تحقیقات و منابع تکنولوژی، ۱-۲ - تلاش در جهت ایجاد آگاهی عمومی در مورد مدیریت محیط زیست، معیشت پایدار و امنیت غذایی، ۱-۳ - فراهم کردن انگیزه برای توزیع کار در جهت توسعه پایدار، ۱-۴ - معرفی حسابهای محیط زیست و دیگر اقدامات برای پروژه‌های توسعه شامل فعالیتهای کارآفرینی.

(۲) فراخوان دولتها در کلیه سطوح برای تشویق به اعمال برنامه‌های کاهش فقر در

ارتباط با اصل «توسعه پایدار»، (۳) فراخوان تعاونی‌ها برای تشویق به انجام اقداماتی در جهت تحقق توسعه پایدار در ارتباط با اصل هفتم تعاون یعنی «در نظر گرفتن منافع جامعه»، (۴) تشویق تعاونی‌ها و دولتها در تمام سطوح برای تحقق الگوی مصرف سبز و تجارت منصفانه.

در چهارمین کنفرانس وزرای تعاون در کشور تایلند آقای مهندس شافعی وزیر وقت وزارت تعاون به اتفاق آقای وزیوی مشاور وزیر، آقای محمد رضا متوسلی کارشناس ارشد وزارت تعاون آقای عظیم زاده مدیر عامل اتحادیه تعاونی مصرف فرهنگیان شرکت داشتند.

۴- کنفرانس وزرای تعاون در پکن

برای آن که کنفرانس وزرای تعاون، به عنوان پنجمین کنفرانس از نوع خود، به طور کامل‌تر در شهر پکن چین برگزار شود ICA ROAP مجموعه اقداماتی را به شرح زیر در سالهای ۱۹۹۸ و ۱۹۹۹ در برنامه کار خود قرار داد:

۱-۲. یک کارگاه زیر منطقه‌ای تحت عنوان «اصلاحات سیاستهای تعاونی» از تاریخ ۱۲ تا ۱۶ ژانویه ۱۹۹۹ در شهر کاتماندو کشور نپال با شرکت ۶ کشور، جمهوری اسلامی ایران، هندوستان، اسرائیل، سری لانکا، بنگلادش و نپال و نیز با مشارکت سازمانهای FAO, ESCAP و دفتر منطقه‌ای ICA در دهلی نو برگزار شد و در آن ضمن بررسی اقدامات انجام شده در کشورها در زمینه توصیه‌های کنفرانس چهارم، پیشنهادات و موضوعات مورد نظر کشورها برای طرح در کنفرانس پنجم مورد بررسی قرار گرفت. در این کارگاه مدیر کل تحقیقات وزارت تعاون آقای زارع زاده مشاور وزیر تعاون از طرف وزارت تعاون مشارکت داشتند، ۲-۲. کارگاه زیرمنطقه‌ای دیگری تحت عنوان «اصلاح سیاستهای تعاونی پیشرفته» از تاریخ ۲۲ تا ۲۶ فوریه سال ۱۹۹۹ در شهر بانکوک کشور تایلند و با شرکت ۹ کشور، فیجی، اندونزی، ژاپن، مالزی، مغولستان، فیلیپین، سنگاپور، تایلند و ویتنام برگزار شد. اهداف و برنامه‌های این کارگاه همانند کارگاه برگزار شده در کشور نپال بود. ۲-۳. علاوه بر دو کارگاه فوق الذکر، سمپوزیوم دیگری تحت عنوان «قوانین تعاونی در اقتصادهای در حال انتقال» از تاریخ ۲۵ تا ۲۸ ماه می سال ۱۹۹۹

در شهر هانوی کشور ویتنام برگزار شد که در آن کشورهای کامبوج، میانمار، ویتنام مغولستان و دفترمنطقه‌ای ICA مشارکت داشتند.

پس از برگزاری اجلاس‌های فوق الذکر، دفتر منطقه‌ای ICA در دهلی نو یافته‌ها و نکات و پیشنهادات مطرح در اجلاسهای مزبور را مورد بررسی و طبقه بندی قرار داده و حاصل آنها در اردیبهشت ماه سال جاری برای کشورها و سازمان‌های ذیربط در قاره آسیا و اقیانوسیه ارسال گردید و از آنها دعوت نمود تا با بررسی موضوعات پیشنهادی و منظور نمودن نظرات نهایی سازمانهای ذیربط خود، در سمینار مشورتی سنگاپور شرکت نموده و ضمن ارائه مقاله و بیانیه کشور خود در تهیه موضوعات و پیشنهادات و توصیه‌های مورد ارائه در پنجمین کنفرانس وزرای تعاون در کشور چین مشارکت نمایند.

همان طور که در مقدمه این گزارش اشاره شد، سمینار مشورتی سنگاپور با مدیریت دفتر منطقه‌ای ICA و با همکاری SNCF سنگاپور از تاریخ ۶ الی ۱۱ جولای با شرکت نمایندگان ۱۷ کشور و ۷ سازمان بین المللی تشکیل شد. در این سمینار در روزهای اول و دوم نمایندگان کشورها و سپس سازمان‌های بین‌المللی مقالات و یا بیانیه و پیشنهادات خود را به صورت سخنرانی مطرح نمودند. مقاله کشوری وزارت تعاون حساوی تصویبی از فعالیت‌های گذشته و فعلی و توسعه تعاونی‌ها در ایران و نیز ۱۲ پیشنهاد و توصیه برای طرح در سمینار پکن که در معاونت تحقیقات، آموزش و ترویج وزارت تعاون تهیه و تدوین شده بود در دومین روز سمینار، ارائه شد. بیانیه و توصیه‌های هماهنگ تهیه شده توسط دبیرخانه دفتر منطقه‌ای ICA در دو گروه از نمایندگان مورد بررسی و تبادل نظر کشورها قرار گرفت که در گروه اول مسئولیت اداره جلسه توسط نماینده کشورمان و با معاونت نماینده کشور مالزی و در گروه دوم با مسئولیت نماینده کشور اندونزی و با معاونت یکی دیگر از نمایندگان کشورمان بود. خوشبختانه با توجهات منطقی به عمل آمده اکثر پیشنهادات مطرح شده در مقاله وزارت تعاون از جمله موضوعات مربوط به تبادل تجارب بین المللی بین تعاونی‌های منطقه، اولویت قائل

شدن به تعاونی‌ها در واگذاری شرکت‌های دولتی، توجه و سرمایه گذاری در مورد توسعه منابع انسانی تعاونی‌ها (HRD) تهیه و تدوین حسابهای اقتصادی و اجتماعی بخش تعاون و توجه به حرکت بهره وری بخش تعاون و اندازه‌گیری شاخص‌های بهره‌وری بخش تعاون، نقش تعاونی‌ها در عدالت اجتماعی و کاهش فقر، تشکیل اتحادیه‌های تعاونی برای واحدهای کوچک و متوسط بخش خصوصی (SMEs) و... مورد توجه قرار گرفت و در متن توصیه‌های سمینار مزبور برای طرح در کنگره پکن منظور شد. توصیه‌های نهایی سمینار مشورتی سنگاپور پس از طرح در جلسات نهایی، مورد تصویب قرار گرفت و قرار شد که توسط ICA منطقه‌ای در کنگره پکن مطرح شود. توصیه‌های نهایی سمینار از ۹ قسمت تشکیل شد و حاوی ۵۲ توصیه و پیشنهاد خطاب به دولتها و ICA می‌باشد.

از جمله مهم‌ترین توصیه‌های مزبور می‌توان به موضوعاتی مانند: استقلال و عدم وابستگی تعاونی‌ها - هویت تعاونی‌های و مشارکت آنها در توسعه ملی در جهت کاهش فقر، ایجاد اشتغال، توسعه روستایی و بهبود کیفیت زندگی - زمینه‌های مناسب همکاری تعاونی‌ها و دولت - حضور تعاونیها در قوانین و مقررات حاکم بر سرمایه گذاری و مشارکت مالی تعاونی‌ها و اعضا آنها - ارتباط منطقی تعاونی‌ها با نظام مالیاتی و کمک‌های دولت - اولویت به تعاونی‌ها در خصوصی سازی فعالیت‌های دولتی - اتخاذ تمهیدات لازم برای جلوگیری از انحلال و توقف تعاونی‌ها - تعیین نقش، وظایف و مسئولیتهای اعضا و مدیران تعاونی‌ها در قوانین خود تعاونی‌ها - توجه خاص به توسعه نقش زنان و جوانان در تعاونی‌ها و اختصاص کمیته ویژه برای آن - تهیه و تدوین حسابهای اقتصادی و اجتماعی برای تعاونی‌ها در جهت نمایش کمی نتایج فعالیت‌های تعاونیها در اقتصاد و اجتماع - تهیه و تدوین نظام اطلاعات آماری (پایگاه اطلاعاتی) تعاونی‌ها به عنوان ابزار توسعه - هدایت حرکت بهره‌وری و اندازه‌گیری و تحلیل شاخص‌های بهره وری در تعاونی‌ها در سطوح مختلف - تهیه و تدوین و اجرای سیستم‌های مستقل دموکراتیک نظارت و کنترل در تعاونی‌ها.

ارائه خدمات آموزشی به سه گروه مدیران، کارکنان و اعضاء مطرح شد و پس از بحث نتیجه‌گیری شد که گروه هیأت مدیره و مدیران تعاونی به خاطر اثر بخشی بیشتری که در اداره شرکت‌ها و ارتقاء بهره‌وری آنها دارند از اولویت بیشتری در برخورداری از خدمات آموزشی شوند. در ادامه جلسه عنوان شد که ضروری است با هماهنگی اتحادیه بین‌المللی تعاون مطالب مفید و سودمند موجود در ILO و ICA، که برای ارتقاء و توسعه انسانی سودمند می‌باشد جمع‌آوری و پس از به‌هنگام شدن به صورت بسته‌های نرم‌افزاری مناسب برای ارتقاء HRD و HRM در اختیار کشورهای عضو قرار گیرد. همچنین استفاده مؤثر و کارا از تکنولوژی اطلاعاتی (IT) مناسب برای ارتقاء HRD مورد تأیید قرار گرفت و به لحاظ هزینه‌های زیاد به کارگیری IT توصیه شد که با استفاده از رادیو آموزش از راه دور مورد توجه قرار گیرد و ضمناً قرار بر این شد که یک کارگاه آموزشی برای توسعه HRD در بخش تعاون کشورها در فوریه آینده، با هماهنگی دفتر منطقه‌ای اتحادیه در کشور تایلند برگزار گردد. بنا به پیشنهاد نمایندگان کشورمان تصویب شد که کشورها به دلیل محدودیت منابع مالی و نیروی انسانی، نتیجه فعالیت‌های مختلف آموزشی برای توسعه HRD در کشورشان را ارزشیابی کمی و کیفی (C.B.A) نمایند تا میزان شمر بخشی فعالیت‌های آموزشی مشخص و برنامه ریزی توسعه HRD کامل گردد.

۴-۲- نشست کمیته تحقیقات

کمیته تحقیقات یکی از ۹ کمیته‌های ثابت دفتر منطقه‌ای آسیا ICA می‌باشد که رئیس آن آقای پیروفسور کوری موتو نماینده کشور ژاپن می‌باشد. در این نشست نمایندگان ۷ کشور شرکت داشتند. کشورهای حاضر در جلسه تجارب تحقیقاتی انجام شده را در جلسه مطرح کردند و مدیر کل تحقیقات وزارت تعاون نیز تحقیقاتی را که در زمینه تعیین سهم بخش تعاون GDP (در دو نوبت) و بررسی مسائل ومشکلات تعاونی‌ها و ارائه راهکارهای کاربردی برای آنها در کشورمان انجام گرفته است را به استحضار رساندم که موضوع پژوهشی تعیین سهم بخش تعاون در GDP مورد توجه بسیار قرار گرفت. ضمن آن که در

آموزشی مختلف برای آموزش و تربیت مدیران، شاغلین و اعضاء تعاونی‌ها را در کشور خود توضیح داده‌اند. این نمایندگان وزارت تعاون در این نشست به تشریح فعالیت‌های مختلف آموزشی که توسط وزارت تعاون و مراکز آموزش عالی تعاون برای مدیران، کارکنان و اعضاء تعاونی‌ها در زمینه‌های مختلف ارائه می‌شود پرداختند. در ادامه جلسه موضوع چگونگی تأمین هزینه‌های ارتقاء HRD و این که برخی از کشورها درصدی از سود تعاونی‌ها را به این موضوع اختصاص می‌دهند (از جمله ۲ درصد سود خالص تعاونی‌ها در کشور مالزی) مطرح شد و قویاً تأیید شد که ضروری است علاوه بر دولتها، خود تعاونی‌ها در تأمین هزینه‌های مورد نیاز ارتقاء HRD مشارکت مجدانه داشته باشند. همچنین موضوع اولویت در

اشاره کرد. توضیح این که متن کامل توصیه‌های مزبور و مصوبات نهایی کنفرانس پکن متعاقباً ارائه می‌شود.

نشست تکمیلی

علاوه بر سمینار مشورتی، که محور اصلی اجلاس سنگاپور را تشکیل می‌داد، دفتر منطقه‌ای نسبت به برگزاری جلسات مشورچه زیر، پس از پایان سمینار مشورتی در محل همان سمینار اقدام نمود.

۴-۱- نشست مربوط به توسعه منابع انسانی تعاونی‌ها (HRD)

این نشست از ساعت ۹ تا ۱۲ روز ۱۱ جولای با مسئولیت کمیته HRD دفتر منطقه‌ای و با شرکت نمایندگان ۹ کشور شرکت کننده در سمینار تشکیل شد. رئیس جلسه اقدامات انجام شده توسط کمیته را در مورد ارتقاء HRD و HRM برشمرد و سپس نمایندگان شرکتها، فعالیت‌های

نشست مزبور حلسه ضرورت واهمیت انجام تحقیقات کاربردی و بنیادی برای توسعه نهضت تعاون در کشورها مورد توصیه قرار گرفت و عنوان شد که دو محدودیت اطلاعات آماری مورد نیاز تحقیقات و نیز هزینه‌های مالی از جمله مشکلات توسعه تحقیقات محسوب می‌شود. در این نشست عنوان شد که در مرکز اطلاعات دفتر منطقه‌ای (CIRC)، بیش از ۲۰۰۰۰ هزار جلد گزارش و کتاب وجود دارد که می‌تواند مورد استفاده محققین و دانش پژوهان تعاون قرارگیرد. همچنین گفته شد که چون برخی از مسایل فسراری توسعه تعاون در کشورهای مختلف جنبه عمومی و مشترک دارد (مانند استقبال کم تعاونی‌ها از آموزش، شرکت در مجامع، سرمایه گذاری و...) لذا با هماهنگی ICA منطقه‌ای هم امکان تبادل نتایج تحقیقات به عمل آمده و هم ضرورت اجرای طرحهای پژوهشی مشترک وجود دارد. همچنین در مورد استفاده بیشتر از IT در توسعه تحقیقات تعاونی تأکید شد. ریاست کمیته تحقیقات اظهار داشتند که طبق برنامه‌های مصوب کمیته در نظر است مشخصات محققین تعاونی کلیه شوراهای عضو و سوابق پژوهشهای آنها جمع آوری و یک بانک اطلاعاتی در این زمینه تهیه شود. برای این منظور پرسشهایی طرح شده است که به زودی به کشورهای عضو ارسال خواهد شد. همچنین قرار شد که در ماه سپتامبر سال آینده اولین سمینار تخصصی محققین تعاون منطقه آسیا و اقیانوسیه در شهر سنگاپور با حدود ۲۰ تا ۳۰ نفر محقق برگزار شود و فراخوان آن به کشورهای عضو اعلام گردد. در پایان این نشست مدیر منطقه‌ای ICA که در جلسه حضور داشت توصیه نمود که ضروری است تحقیقات برای تعاونی‌ها، در زمینه مسائل و مشکلات تعاونی‌ها و توسعه تعاون، توسط تعاونی‌ها انجام گیرد.

۴-۴- کمیته کشاورزی

کمیته فعالیتهای کشاورزی نیز یکی دیگر از کمیته‌های ثابت ICA منطقه‌ای می‌باشد که در این نشست کمیته آقای مهندس زارع زاده شرکت نمودند.

۶- تأسیس مرکز تجاری تعاون در آسیا
اولین مرکز تجاری تعاون در آسیا با هدف ارائه خدمات فنی، تجاری و اقتصادی

به تعاونی‌های کشورهای عضو دفتر منطقه‌ای اتحادیه بین‌المللی تعاون در شهر سنگاپور و در محل ساختمان وزارت کشور سنگاپور تأسیس شده است. این مرکز توسط آقای عبدالله تارمویی وزیر کشور سنگاپور و آقای ربرتورود ریگز ریاست عالی ICA در ژنو، افتتاح شد. در مراسم افتتاحیه کلیه اعضای شرکت کننده در سمینار نیز حضور داشتند. طبق اظهار مسئولین مرکز تجاری مزبور، اتحادیه‌های تعاونی و نیز شرکت‌های تعاونی برای امور واردات، صادرات، تعرفه‌های گمرکی، مسایل ارزی، بازار یابی و فروش می‌توانند از خدمات این مرکز با نرخهای مناسب (تعاونی) استفاده نمایند. همچنین مسئولین زیربند اظهار امیدواری می‌کنند که با سرپرستی مرکز مزبور، اولین نمایشگاه تجاری در سال ۲۰۰۲ در کشور سنگاپور در ارتباط با نیازها و تواناییهای تعاونی‌های عضو ICA برگزار شود. آدرس و تلفن‌های تماس مرکز تجاری به شرح زیر است:

شرکت‌های بزرگ تعاونی و نیز اتحادیه‌های تعاونی ایرانی می‌توانند برای برخورداری از خدمات این مرکز ارتباط لازم را برقرار نمایند.

SLF Buliding, 4th floor 510,
Thompson Road Singapore 298_135
Tel: (65) 358_2322
FAX: (65) 358_2292

۷- بازدید از واحدهای تعاونی

در جریان سمینار مشورتی دفتر منطقه‌ای از شرکت تعاونی مصرف (NTCU) که دارای قیمتهای منصفانه (Fair price) در سطح سنگاپور است بازدید به عمل آمد. این شرکت دارای ۶۶ شعبه در سطح کشور سنگاپور است و با خرده فروشی‌های بخش خصوصی رقابت می‌نماید. کلیه کالاهای مورد عرضه در فروشگاههای این تعاونی وارداتی است و مکانیسم‌های پویایی برای ایجاد ارتباط بین اعضای تعاونی و خریداران و مدیریت شرکت وجود دارد که از جمله آنها می‌توان به نظر سنجی از کارکنان، سیستم تحویل کالا به درب منزل خریدار (بیش از ۵۰ دلار خرید) پرداخت سود سالانه به خرید بیشتر (۵ درصد) و ارائه خدمات تکمیلی به اعضای اشاره کرد. این شرکت ۲۰۰۰ نفر سهامدار دارد و متوسط قیمت کالاهای مورد عرضه در آن ۸٪ کمتر از واحدهای دیگر می‌باشد.

در ساختار سازمانی شرکت تعاونی (NTCU) علاوه بر واحدهای خرید، عملیات، برنامه ریزی و خدمات تعاونی، واحدهایی برای HRD تجارب الکترونیکی پیش بینی شده است.

از جمله خدمات تکمیلی NTCU، مرکز نگهداری از کودکان (مهد کودک) است که برای بچه‌های ۲ ماهه تا ۶ ساله در محل مناسبی خدمات نگهداری و آموزش ارائه می‌شود. در محل مزبور که مورد بازدید قرار گرفت، بیش از ۲۰۰ بچه کوچک با برنامه ریزی بر حسب سن و ارائه آموزشهای لازم که از جمله مهمترین آنها آموزش سه زبان (انگلیسی، چینی، مالزیایی) و نیز تربیت کودکان بر اساس فرهنگ و اصول تعاون و کار گروهی می‌باشند نگهداری می‌شوند ضمن آن که به دلیل مسلمان بودن تعدادی از بچه‌ها، غذای حلال برای همه سرو می‌شود و اصولاً در تربیت و آموزش آنان روحیه و فضای تعاون، عطف و مهربانی منظور می‌گردد. در واقع NTCU با تشخیص نیاز اعضای خود و با ارائه خدمات با کیفیت مناسب و قیمت منصفانه به آنها به روح واقعی تعاونی نزدیک شده است. همچنین NTCU دارای یک واحد تعاونی اعتباری می‌باشد که با سیستم مناسبی به ارائه خدمات مالی و اعتباری به اعضای خود اقدام می‌نماید و بالاخره این که در واحدهای اقماری NTCU، یک مرکز انتشارات و یک مرکز مشاوره و آموزش برای تعاونی‌ها پیش بینی شده است.

سمینار بانکداری تعاونی

این سمینار بلافاصله پس از پایان سمینار مشورتی دفتر منطقه‌ای ICA، از تاریخ ۱۲ الی ۱۵ جولای در همان محل سمینار قبلی و با شرکت ۱۵ کشور آسیایی و نمایندگان بیش از ۶ سازمان بانکداری و اعتبار بین‌المللی تشکیل شد. در این سمینار نیز به شیوه سمینار قبلی، ابتدا نمایندگان کشورهای مختلف و سپس سازمانهای بانکداری بین‌المللی مقالاتی را در ارتباط با وضعیت بانکداری تعاونی در کشور و یا در حوزه عملکرد سازمانشان مطرح کردند و پس از آن موضوعات مهم بانکداری تعاونی و از جمله آنها نحوه مقابله بانکها با بحران مالی، چگونگی تجهیز بانکهای تعاونی، تکنولوژی اطلاعاتی و کامپیوتر، ارتقاء و توسعه منابع انسانی و مدیریت، رقابت با

بانکداری بخش خصوصی، آموزش مدیران و کارکنان، برگزاری اجلاسهای کارشناسی بین المللی و استفاده از منابع مالی و تکنیکی مؤسسات مالی تعاونی بین المللی مورد بحث و مذاکره قرار گرفت. سمینار بانکداری تعاونی توسط SNCF (اتحادیه ملی تعاونی سنگاپور) و با حمایت مالی IBCA کانادا (مؤسسه بین المللی بانکداری تعاونی) و Rabo Bank کشور هلند برگزار شد. آقای داریوش شجاع نماینده معرفی شده از طرف صندوق تعاون ایران در این سمینار شرکت داشت. همچنین مذاکرات متعددی توسط اینجانب و جناب آقای مهندس زارع زاده با نمایندگان بانکهای تعاونی ملی و بین المللی در جهت استفاده از تجارب و اطلاعات آنها در توسعه واحدهای اعتباری و بانکهای تعاونی در کشورمان صورت گرفت و مقالات و گزارشهای متعددی در این زمینه جمع آوری شد. سازمانهای بین المللی تعاونی بانکداری مانند ADB, ICBA, Rabo Bank و ACCU (اتحادیه تعاونیهای اعتبار آسیایی) که مقر آن در شهر بانکوک قرار دارد نظرات موافق خود را برای ارائه راهنماییهای فنی در زمینه تجارب و اطلاعات بانکهای تعاونی اعلام داشتند. در مورد Rabo Bank کشور هلند گفتنی است که بانک مزبور بیش از یکصد سال قدمت دارد و یکی از سه بانک اصلی کشور هلند است که به شیوه تعاونی اداره می شود و بیش از ۴۵۰ شعبه بانک را در سطح کشور هلند پوشش می دهد و این بانک مهم تعاونی، که بیش از ۴۰۰۰۰ نفر پرسنل دارد، نیازهای مالی ۹۰ درصد کشاورزان هلند و نیز تعاونیهای کشاورزی را پاسخگو می باشد و علاوه بر داخل هلند در سایر نقاط جهان نیز تسهیلات اعتباری در اختیار تعاونیهای کشورهای مختلف قرار می دهد.

۹- یافته ها و پیشنهادات

با این که هدف اصلی شرکت در سمینار ICA منطقه ای تبادل نظر و تفاهم در مورد توصیه های مورد نظر در کنگره و زرای تعاون در چین بود، با این حال ضمن تحقق هدف مزبور، مباحثات و مذاکرات مختلف با افراد شاخص و صاحب نظر، مباحثی در ارتباط با تبادل تجربه تعاونی ملی و بین المللی صورت گرفت و نیز مقالات و گزارشهای متعددی در زمینه های تعاون و

اتحادیه بین المللی تعاون: در کشورهای که تعاونیها مشمول قانون مالیات هستند، قبل از معافیت از مالیات، بایستی سیاستهای اعمال گردد که قسمتی یا تمامی درآمد ناشی از مالیاتهای تعاونیها، در صورت وجود، برای سرمایه گذاری در تعاونی، توسعه تعاونیهای جدید، ارتقاء توسعه منابع انسانی در تعاونیها و دیگر اهداف مشابه مصرف شود.

بانکداری جمع آوری شد که سعی خواهد شد به تدریج مطالب فنی و کارشناسی مزبور در قالب گزارشهای مختلف تهیه و تسدوین شود و در اختیار مدیران و کارشناسان وزارت تعاون، اتحادیه های تعاونی و شرکت های تعاونی و سایر واحدهای مرتبط با امر توسعه تعاون قرار گیرد. با این حال ذکر برخی از یافته های مهم و پیشنهادات برای مطالعه و اقدام را، به اختصار در گزارش حاضر به شرح زیر مطرح می نماید:

(۱) کشور سنگاپور ۲/۳ میلیون نفر جمعیت دارد که ۱/۲ آن تحت پوشش شرکتهای و اتحادیه های تعاونی قرار دارند. هفتاد درصد جمعیت سنگاپور از نژاد چینی و ۲۰ درصد بقیه از نژاد هندی و مالزیایی هستند. به طور کلی از مجموع ۸۰ واحد تعاونی کشور سنگاپور، ۲۷ واحد در زمینه اعتبار و بانکداری، یک مورد (NTCU) در زمینه خرده فروشی، یک مورد در زمینه بیمه، ۱۲ مورد در زمینه آموزشگاهی، ۱۶ مورد به صورت چند منظوره و ۲۴ مورد در سایر زمینه ها فعالیت دارند. علیرغم درآمد سرانه بسیار زیاد و قدرت قابل توجه پول ملی سنگاپور (هر یک دلار آمریکا ۱/۶ دلار سنگاپور) توسعه تعاون در این کشور تا حد پوشش ۱/۳ جمعیت آن قابل توجه می باشد. (۲) در سنگاپور سازمان (SNCF) اتحادیه فدرال تعاونی سنگاپور) مهم ترین قوی ترین دستگاه ستادی تعاونی است که از محل ۵٪ سود خالص تعاونیها این مؤسسه با ۱۱ نفر پرسنل و بودجه سالانه حدود ۲۰۰ هزار دلار اداره می شود. در کشور سنگاپور کلیه تعاونیها و اتحادیه های تعاونی از پرداخت مالیات معاف می باشند و در عین حال سنگاپور بعد از هنگ آنگ آزادترین اقتصاد آسیا را

دارا می باشد. در کشور سنگاپور کلیه اقلام وارداتی به استثناء چهار قلم نفت، الکل، سیگار و اتومبیل معاف از مالیات می باشند. (۲) آقای روبرت تورودریگز ریاست عالیته ICA در جلسه سالگرد تأسیس SNCF در جمع تعاونگران داخلی و خارجی اظهار امیدواری کرد که: «امید بنزین سوخت و زندگی است و تعاون نیز بنزین و سوخت امید است. با توسعه راستین تعاون و با بسط و اشاعه فرهنگ آن در کشورها، امکان تقلیل مشکلات رو به تزاید و تحقق توسعه پایدار را فراهم نماییم. ایشان ضمن ارائه تعریف و تصویر جدیدی از زندگی، نقش تعاون را برای تلطیف و شفافیت کار و زندگی در جهان پیچیده امروز تبیین کردند» ایشان در ملاقات نمایندگان کشورمان ضمن استماع گزارش توسعه تعاون در ایران و نظرات مقام معظم رهبری در زمینه تعاون و عدالت اجتماعی، اظهار امیدواری کردند که در اوایل سال آینده میلادی بازدید از ایران و تعاونیهای آن داشته باشند. (۴) آقای بی - دی - شارما مدیر دفتر منطقه ای آسیا در دهلی نو، که طبق مکاتبات قبلی قرار است از تعاونیهای ایران بازدید داشته باشد در این نشست اظهار امیدواری نمود که این مأموریت در ماه سپتامبر ۱۹۹۹ (در شهریور ماه) به مدت یک هفته انجام گیرد. در این مأموریت نام برده ضمن بازدید از تعاونیهای ایران و آشنایی با مسایل آنها در چند جلسه سخنرانی و گفت و شنود مشارکت خواهند داشت. (۵) بنا به اظهار ریاست SNCF و تأیید سایر کارشناسان در جریان بحران عظیم مالی جنوب شرقی آسیا در سال ۱۹۹۸، واحدهای خصوصی و به خصوص واحدهای اقتصادی چند ملیتی نشان دادند که در مقابل بحران چندان مقاوم نیستند و تجربه حاصل نشان داد که واحدهای تعاونی که ششالوده آنها بر مبنای مشارکت های مردمی و داخلی قرار دارد در این را بهتر عمل کردند. (۶) در اکثر کشورهای آسیایی عضو ICA، توسعه و پیشرفت نهضت تعاون با مشارکت فعالانه اتحادیه های فدرال تعاونی و اتحادیه ملی تعاون صورت می گیرد و روز به روز نقش دولتها در امور تعاونی به امور قانونگذاری، سیاست گذاری، هدایت، ارشاد و آموزش و تحقیق محدود می شود. در اجلاسهای تعاونی بین المللی نیز حضور فعال و

مشارکت مجدانه نمایندگان اتحادیه‌های تعاونی ملموس‌تر از حضور نمایندگان دولتی تعاون می‌باشد. (۷) تعاونی‌های اعتبار و بانکداری در اکثر کشورهای آسیایی و به خصوص اروپایی توسعه چشم‌گیری پیدا کرده است که با ۸۰۰ تعاونی اعتبار موجود در ایران قابل مقایسه نمی‌باشد. به طور کلی از آنجایی که تعاونی‌های اعتبار و بانکهای تعاونی مشکل گشای مسائل مالی و حساس افراد متوسط و کم درآمد هستند از این روی نیاز واقعی و طبیعی جامعه ایجاد و توسعه آنها را باعث شده است. در کشور هندوستان علاوه بر تعاونی‌های اعتبار سه بانک عمده تعاونی وجود دارد یکی تحت عنوان بانکی ملی تعاون در مناطق شهری و دو مورد دیگر تحت عنوان بانک ملی و تعاونی و بانک ملی توسعه کشاورزی که در مناطق روستایی فعالیت می‌کنند. ضمناً تعداد ۲۰۰۰ شعبه بانک تعاون در سطوح ایالتی، شهری و روستایی در هندوستان فعالیت می‌کنند. (۸) بنا به اعتقاد آقای رابی تولوس ریاست دفتر منطقه‌ای ICA در آسیا، تعاونیها برای توسعه خود بایستی در نظر بگیرند که:

جهانی شدن اقتصاد منتظر نمی‌ماند، الگوی مصرف بایستی تغییر کند، تغییر در ساختار اقتصادی کشورها مورد توجه قرار گیرد. در مورد ارتقاء تواناییهای مدیریت بایستی توجه شود، تعاونی‌ها مدیریت دمکراتیک راباور کنند، تعاونیها به اعضا خود و کارکنان خود آموزش دهند، تعاونیها اعضا خود را به عنوان بازارهای اصلی خود در نظر گیرند، تعاونی‌ها توسعه جامعه را به عنوان هدف بزرگتر در نظر گیرند، عدالت اقتصادی و جنسی در تعاونی‌ها مد نظر قرار گیرد، به جای قانون در کتاب، قانون در عمل مورد توجه قرار گیرد.

(۹) یکی از روشهای بهینه ارتقاء HRD در تعاونی‌ها، جذب جوانان تحصیلکرده و فارغ التحصیل دانشگاهها در تعاونی هاست که بدون نیاز به سرمایه گذاری زیاد در آموزش و تربیت اعضا، دانش و اطلاعات جدیدی وارد بخش تعاون می‌شود، (۱۰) اعضا شرکتهای تعاونی، اگر علاوه بر سهم اولیه خود، منابع مالی دیگری را برای خرید سهام جدید (داوطلبانه) و یا به عنوان

سرمایه گذاری در اختیار تعاونی خود قرار می‌دهند. به آن سهام اضافی مطابق نرخ بازار سود تعلق گیرد تا از این طریق تأمین مالی سرمایه گذاریهای جدید تعاونی‌ها حاصل گردد. (۱۱) شرکت‌های تعاونی، بدون این که کنترل و ماهیت تعاونی خود را از دست بدهند، می‌توانند سهام شرکتهای تعاونی و غیر تعاونی دیگر را در داخل یا خارج کشور با رعایت قوانین حاکم، بخرند و یا سرمایه گذاری کنند. (۱۲) خصوصی کردن واحدهای دولتی می‌تواند شامل دو گروه کارکنان واحدها و مصرف کنندگان محصولات واحدهای مزبور باشد چرا که هر دو گروه مزبور در حیات و سرنوشت واحدهای اقتصادی مزبور سهیم هستند و در نتیجه با تمام وجود سعی خواهند کرد که واحدهای کمتر کارآی دولتی را کارآمد و به‌رهور نمایند.

د. پایان ضمن سپاس و تشکر خداوند متعال و تشکر از مسئولین محترم وزارت تعاون که امکان شرکت در این گردهمایی علمی را فراهم نمودند و با آرزوی این که اطلاعات مطرح در این گزارش و گزارش‌های تفصیلی دیگری که متعاقباً تهیه و ارائه خواهد شد در توسعه بخش تعاون کشورمان مفید و ثمر باشد، پیشنهادات مشروحه زیر را مطرح می‌نمایند:

الف - با توجه به این که توسعه بخش تعاون در برنامه سوم توسعه مورد نظر مسئولین می‌باشد و تحقق این امر منوط به توسعه فکر و اندیشه و اطلاعات مدیران و کارشناسان بخش تعاون و توسعه منابع انسانی و مدیریت (HRM, HRD) این بخش می‌باشد و از طرف دیگر نهضت تعاون در جهان از پیشرفت‌های قابل توجهی برخوردار شده است که اشراف و آگاهی به آنها و تنها انتخاب الگوها و معیارهای قابل تطبیق و سازگار با شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورمان می‌تواند ضمن تقلیل ضایعات، ضریب اطمینان تصمیم‌گیری و برنامه ریزی‌های توسعه تعاون را در کشور افزایش دهد از این روی توصیه می‌شود در حد امکانات موجود مالی و کارشناسی، وزارت تعاون به عنوان متولی توسعه تعاون در کشور، در ارتباط نزدیک با ICA و سازمان‌های اقماری وابسته به آن باشد، تا ضمن در جریان قرار گرفتن اجلاسها، کارگاههای تخصصی و

کمیته‌های کاری با اعزام افراد واجد شرایط از تجارب، یافته‌ها و اطلاعات سودمند آنها برای توسعه تعاون در کشورمان استفاده نماید.

ب - برای آن که حضور نمایندگان تعاون ایران در اجلاسها و نشست‌های مزبور هدفمند و ثمربخش باشد اولاً انتخاب افراد برای شرکت در مجامع علمی مزبور توسط یک کمیته خاص متشکل از نمایندگان معاونتها و دفتر روابط بین المللی صورت گیرد و ثانیاً افراد شرکت کننده در اجلاسها و سمینارها پی از بازگشت به کشور موظف به تهیه گزارش مکتوب در جهت انتقال دانش، اطلاعات و یافته‌های حاصل به سازمان بوده و حتماً دستاوردهای خود را در یک جلسه کارشناسی برای مدیران و کارشناسان بخش تعاون مطرح نمایند.

ج - در سمینارها و اجلاسهای مورد اشاره، که برنامه کامل سالانه آنها را دفتر روابط بین المللی در ابتدای هر سال می‌تواند وصول نماید، ضروری است افراد شرکت کننده اولاً به زبان انگلیسی (و یا به زبان سمینار) تسلط نسبی داشته و ثانیاً در زمینه مباحث مطرح در سمینار اطلاعات کارشناسی خوب داشته باشند تا حضور در سمینارها و سرمایه گذاری مالی برای آنها از قاعده هزینه - فایده برخوردار شود و ضمناً اعتبار وزارت تعاون و کشورمان نزد مؤسسات بین المللی حفظ شود.

د - با حفظ معیار مذکور در بند ج، در موارد ضروری افراد دیگری نیز می‌توانند به عنوان بازدید علمی و یا آموزش و کسب تجربه در سمینارها و اجلاسها شرکت نمایند تا به تدریج در مراحل بعدی جایگزین افراد اصلی شرکت کننده باشند. در سمینار اخیر الذکر از کشورهای مانند مالزی و اندونزی و حتی از بنگلادش ۵ تا ۹ نفر شرکت کننده در سمینار حضور داشتند که نمرات غیر اصلی آنها کمترین آشنایی را به زبان انگلیسی داشتند.

ه - علاوه بر نفر نفرات اصلی شرکت کننده در سمینارها و اجلاسها، مرجع آن است که از کارشناسان ستادی و اجرایی، مدیران ستادی و اجرایی، اعضا اتحادیه‌ها و شرکتهای تعاونی و اتاق تعاون و مرکز آموزش عالی تعاون نیز بر حسب مورد و موضوع و نوبت و رعایت امکانات موجود فرد و یا افرادی در معیت افراد اصلی در سمینارها شرکت نمایند.